

مکملہ عربیہ

ادبی و سیاسی رسالہ اسبوعیہ در ❀

۳۱ بجی سنہ

۱۰ شعبان ۱۳۳۰

❀ پچھنبدہ ❀

جلد: ۱۵ - جزو: ۱۵۶

کالک ایکی مکتوبی

ایکینچی مکتوب

۱ مابعد عن جزؤ ۱۵۵

یوقاریده کی افاداتک نتیجه سی اولق اوزره ینه اخطار ایدرم. که بر معارضه قلمه مقابلہ ایتک بنده گز ایچون ادبسنلک اولنجه وجودنده ذات والاری قدر قوت اولیان بر آدمی ضعفندن استفاده ایدرک سوراق اورتہ سنده دوکمک سنرک ایچون طلمو مباحیلق، آلاقلق حکمنده اولور. هله غرنه ده: (بزدا انا اکل ناموس ایچون هر درلو معامله به حاضر ز) یوللو بر طاقم طفره فروشملقدر ایتدکن صکره ایش محکمیه دوشوبده حبس قورقوسی میدانہ چیقجه مظهر عفو اولق تمسبله طایق بیان آدمک علو جنبانه مراجعت ایتک قال و قلمه گلان تعبیرات آره سنده اسمی پک قولای بولنه میه جق حاللردندر. توفیق بکله اولان ماجرائی بن کندیسندن دکل، رادوسده بولنمش برایی ذاندن ایشتم. افاده والارندن آ کلا شیلیور، که حقیقت حال اوله دکلش. سنر تهور بیورمشسگنز. ایتاندم. واقعا شانگزه یاقیشانده بودر. شجاعت دعواسنده بولنما قلمه برابر شجاعتده توفیق پک ایله. سعید پک ایله بوی اولچمکی نفسکزه حقارت عد ایتدیگکیزی بیان بیور بیورسگنز. پک اعلا بالکز شوراسنی آ کلا به بیورم. که ضبطه محمدک بلنی قبرمق، سعید بکی تبهلمک کبی عاجز کشلکلر ده شجاعت مقتضیا سندنمیدر؟ سومنا بول اولدیگزده کاغد او قورکن. یازی یازارکن اویقو حالنده می بولنیورسگنز یتل! رادوسه کیدرکن واپورده آغلایمیدیفکیزی اثبات ایچون اون بش سطر قدر یهوده.

یازیلر یازمش طورمشسگز . بن سزه رادوسه کیدرکن آغلادیگز می دیدیم؟ مکتوبده آغلامق سوزی یالگز شو: - بنده گز ایسه حریتک، قانون اساسینک طرفداری اولدم . وَ حتی بو یوله ذات والاری کبی آغلایه رق دکل، بالعکس کوله رک بیک بلاختیار ایتدم. - عباره سنده وار . بو عباره دن رادوسه کیدرکن آغلادیگز معناسیمی جیقار؟ اوغرا دیغگز فلاکتدن طولای رادوسه کیدرکن دکل، رادوسده ایکن آغلادیغگز ایسه بگا کندیکز اعتراف ایتمش ایدیگز . بو عباری متعاقب: « مع هذا آغلامش اولسه مده عیبیدر؟ » مقدمه سندن طوتدیرمق صددن خارج برقاچ سوزلره برابر بنم مراد اقدی طرفدارلغیه نفیه کوندردیکمی وَ سزک ایسه عبرت غزته سنک مطبعه گزده باصلدینی وَ طرف والارندن دخی غزته یه بعض فقره لر یازلدینی وَ خواجه اسحق اقدی مسئله سی اق آراق وقوعه گلدیگی جهته تکثیر عدد ایچون بزلره قارشیدرلمش اولدیغگز بیان بیوریورسگز . بوفاده دن مقصدیگز لایقیه آکلایه مدم . بنده گز امید حالنده، سز یاس ایچنده بولندیغگز می کوسترمک ایسترسگز . اگر اوپله ایسه شوراسی معلوم اولق لازم گلیر، که بنده گز سلطان مراده کنده متعلق برامید ایله انتساب ایتماشدم . اگر نفسمجه برامیدم اولیدی اوزمان اوپله امیدلرک آرانیه جنی قبولر بشقه ایدی . سز رادوسدن استرحامه باشلادیغگز زمان صیفینله حق قیوی هیچ کیسه یه صورمه دن نصل بولمش ایدیگز . بنده گزده نفسمه متعلق برمطاب ایله اوغراشقی ایستسه یدم اقتضا ایدن التجاگاهلری سزک کبی دکل، بلکه سزدن قولای بوله بیلیردم . بن سلطان مراده انتسابدن اول سنه لرجه حریت مسلکندمه بولندم ده خدمته جافرلدم . حتی ذات شوکتمات جناب . شهریار ی به دخی شهزاده لیکری زماننده اق طریق ایله عبودیت کسب ایتمشدم . مع مافیہ انتساب اولسون اولسون، فلاکت رفاقی میدانده ایکن هیچز ایچون صعبوت خلاص نصل مساوی ایسه امید خلاصده اق صورتله مساوی ایدی .

افاده دن مقصد گز بو اوليوبده : - سن ايتدك بولدك ، بن ايسه معصوم ايدم - ديمك ايستيورسه گز دعوا گزك كاذب اولديغني اثبات ايتك كوچ بر شي دكلدر .

عبرت ك لغويته دائر مطبوعات اداره سندن كوندريلان قرارنامه مطبوعدر . اونوتديگز ايسه بر كرم دها اوقويگز . آنده كورر سگز ، كه غزمه تيه بولنان قباحتلرك اڭ بيسوكي قلم عالييرينك دولت متبوعه يرينه اختراع ايتديكي (دولت تابعه) تعبيرى ايدى . يوق ياسدن مراد معيشت مسئلهسى ايسه معلوم عاليگزدرد ، كه نفى اولنديغز زمان هيچ برينزك معيشتي كيسه نك كفالتى نختنده دكل ايدى . بڭا سلطان مراد طرفندن ياره كوندرلديسه سزدهم كوندرلدى . (۱) سرايلرده كي دفترلرده قيدي موجوددر . (۲) اما برازى و بلكه بر چوغى آرده ضايع اولور ايمش . آز چوق همزك باشمز گلان حاللردن ايدى . (۳) حاصلى شونى ديمك ايسترم كه بنده گزى ماغوسه ده وحتى اولدير يحيى بر ستمه آلتنده آغلا تيمان معيشتك و يا استقبالك امنيتى دكل ، وجدانك امنيتى ايدى . كيفسز ايكن اوغلنك كيرلى كوملكنى قوقلار بر والده دن تولد ايتديكم ايچونميدر ، ندر . غائله محبتنى هيچ بروقت وطن محبتنه ترجيح ايدمهديگمدن ، اوضرادينغ فلاكت وطن يولنده اولديغچون غائله غائله . سى كوكللى ازمكه اصلا مقتدر اوله مزدى .

« سعاوى سلطان مراده طرفدارلقجه سزده مسلكداش چيقدى . »
بيور بيور سگز .

(۱) واقعا بزم نامزمه سلطان مراددن ياره طولانديرانلر اولمش ايسه ده ردوسده بولنديغز اوچ ييچى سته ظرفنده سلطان مراد نامنه بزه بر ياره كلامشدر .

(۲) « سرايلرده كي دفترلرده قيدي موجوددر » قولى بك واقفانه سوزلردن اولقله برابر ، حقيقت حال شودر كه ؛ سلطان مراد ، افنديلكرنده دخى دخل و خرچنده لاقيد بر پرنس ايدى . بناء عليه نه آلديفنك نه ده و برديكنك قيدي واردى .

(۳) طولانديرلديغزى كالده تما اعتراف ايدبور ديمكدر . للجامع

افترايه باشلايالى چوق زمان اولدى . اما اؤ يولده اولان قوتگىزى خيلى ايلرى كوتورمىشكيز . بىم شهزاده لكندى سلطان مراده منسوب اولديغى وقتلر سعاوى عين سزك ، رادوسده كى حالگىز كى ، حكومت مستبدىيه التجا ايله بر طرفه صوقولمقدن بشقه هيچ بر شى دوشونمزدى . سعاوى دها اور وپاده ايكن قانون اساسى عليهنده قوجه بر بسند يازمش اولدينى حالده سزك اؤ قانون اساسى طرفدارلغيله توصيف ايتديگىزى ذاتلى استانبوله جلب ايتديلر . سراى هايونه انتساب ايتدير مكله اوغراشديلر . حريف استانبوله گلديكى وقت مابين هايونده انعقادى مصمم اولان ترجمه جمعيتنه داخل اوله جفنى خبر آلجه كنديله برابر بولخامق ايچون جمعيتدن استعفايه قدر جرأت ايدنلرك بریده بنده گز ايدم . (۱) سعاوى هيچ بروقت هيچ بر كيمسه نك هيچ بر فكرك طرفداى اولدى . كندى كنديسنك طرفدارى ايدى . كيم بيلير اك صكره كى ملعننى ده هانگى دوستمرك منفعته خدمت ايدرك فائده سنى اؤ يولده قزاق ايچون اختيار اتمشدر . (۲)

هم اؤ قدر قورقكيز . بن سزه سعاوى يى عبرت كوستردم ايسه نشر ياتيله اوغرا دينى مسخر اؤ ايچون عبرت كوستردم . يوخسه ذات والارنده اولان صالديرش خاصه سى ، عقلگىزه آغزگىزه هر نه گليرسه يازمغه واولسه اولسه سعيد بك و ضبطيه محمد كى بر ايكى بيجاره زمان تهورده پيشكاه عز مگىزه تصادف ايتديكى حالده قفاسنى و يا بلنى قيرمغه منحصر اولديغنى بيليرم . سز سوزگىزه ، ايشيدنلرى دكل ، حتى كندىگىزى بيله اينانديرمه جفگىزى بك اغلا بيدىگىزى حالده ، جواب اولسونده يالان اولسون ، طورى الزام ايله بنده گىزه سعاوى مسلكداشلىنى كى بر افترا ده بولنه بيليرسكيز . بنده گىز (۱) محمود جلال الدين پاشانك سرآت حقيقتنده كى روايتى تكيدياً يازديم مقاله ده بوكا دائر ايضاحات وارد .

(۲) كيمك منفعى ايچون اختيار جنت ايلديكى صكره آكلاشلشدر . للجامع

ایسه بو درلو مقتریاته هدف اولغه محبوس ایکن الفت ایلدیکمدن سوزگزه
 ذرم قدر اهمیت ویرر طاقدن دگم . واقعا رومان یازمق ایله زیاده اشتغا-
 لکنزک سلیقه گزه ویردیکی شیوه مخصوصدیمدر ؛ نه در . بویله جدی بر
 مکتوبده و خصوصیه اق مکتوبک اڭ زیاده ذهنکزه طوقنان سعاوی
 فقره سنده بیله انسانی ساعتلرجه گولدرمچک تحفقلر یازیورسگز . بزم
 « لازمسه » غزلی سعاوی وقعه سنک شعر یولنده ظهور ایتش بر نوع
 دیگر اولور . اوله می ؟ بو ادراکه ، بو انتقاله نه دینله بیلیر ! محبوس
 بولندیم صرمد سوزده ذات حکیمانه لری قدر معقول معالر استخراجنه
 مقتدر ذوات بر مجلسده :

« باده صرق توکندی ساقی کتور مثلث
 الشی لا ینی الا وقد یشک »

یتنی اوقومقلغم ، سوقاق باشلرنده نطقلر ایراد ایدرک ، و یافته لر یاشدیره رق
 خلقی مسلحاً عصیان دعوت قیلندن عد اولندیغندن نفی ابد ایله جزا کورمکلکم
 لازم گله جکنه ذاهب اولمشاردی . شمعی ذات مدققانه لری ده بزم غزلی عالم خیالده
 ظهور ایتش بر عصیان قیلندن طوتیورسگز . بوبایده اولان حکم عالیبری ده
 دولت تابعیدر ؟ متبوعیدر ؟ مسئله سنک تمیزنده کی استقامت ظنلری کبی برشی
 اوله جفندن ، غزلک نرم لرنده عصیان قوقوسی گلدیکنی و قائنه نه درلو
 جزالر ترتیبی لازم گله جکنی تعریف بیورسه گز سایه گزده بر مسئله ده
 اوکرنش اولورم . حاضر بوکونلرده بر یاشمه دها کیریورم .

کومزملک بر طرف ، سز حقیقه اورتیه برواهمه چیقارمق ایله خی قورقونق
 امیدینه می دوشدیگز . یوقسه حکمی هر زمان و مکانده جاری اولان و نابیلر ،
 راغب پاشالر زماننده دخی سویلنیه بیسلان بر طاقم قواعد کلیه بی مؤسس
 قانون اساسی پادشاه حریت پرور اقدمزک دور عدالتده سویلنیه مزمی قیاس

ایدیورسگز . مستریخ اولیگز . غزل اولیله سیاسی بر خطابی جامع اولسه ایدی سزک تمراضات باطله گزه بهانه اوله دن چوق زمان اول بیوک بیوک دغدغه لر خدمت ایدردی . بیلیرسگز بزده اصحاب خیر بر وقت اکسک اولماز .

« شارلاتانلقده سعاوی به قیاس ایدیلیشم بر ظلم محضدر . بن شمعی به قدر هیچ شارلاتانلقده بولمدم . » دیمشسگز . یارسی رؤیاده بیلله کورمدیکگز حالده اورایه دکل . حتی اورویانک هیچ برینه بگزمن بر شهر تصور ایدوبده آکا متعلق یارسده بر ترک نامیله درلو درلو کوه زه لك یازمق شارلاتانلق دگیدر ؛ صانیرسگز ؟ شارلاتانلغکزه دها آجیق ، دها بدیهی بر دلیل ایراد ایدیم . البته خاطرگزه در . دگلسه اق زمان مجلسده بولنان سعادتلو نوری بک افندیبن سؤال بیورم بیلیرسگز ، که بر کون مطبعه ده اوطوررکن صحبته فن حقوق بحثی قارشدی . سزه بیلیرسگز یوللو بر خطاب وارد اولنجه خدت بیورمشده « بنم تحصیلیمی اولکی درجه ده ظن ایتمیگز . رادوسده ایکن کندی کندمه حقوقه دار بو قدر کتاب او قودم . اوقفی تمامیله او کرندم » دیه جدی بر ادعا مبدانه قومیشدیگز . موافقت ایدرسه گز برخی ترفیق ایدیم . استانبولده حقوق بیلیر قاچ ذات وارسه جمله سنه برر برر مراجعت ایدیکر : — بر آدم فن حقوقی خواجه دن اوقومقسزین کندی کندمه تحصیل ایتدم دیور . بو سوزی شارلاتانلقمیدر دگیدر . ؟ — دیه سؤال بیوریکز . اگر ایچلرنده شارلاتان اولدیفته حکم ایده جک بر کیسه بولنورسه ایکنجیسی بن اولور و سزه شارلاتان دیدیگم ایچون برده مکمل ترضیه ویریم . فقط اعتقادجه کیسه کندی کندینه فن حقوق تحصیلنه مقتدر اولمه یه جغندن ، تا خلافی ثابت اولنجه یه قدر سزی شارلاتان طانیقمده معذورم .

(مابعدی وار)